

Stichting Beter Zeist

Secretariaat:
P.C. Hoofthooflaan 31
3705 AE Zeist
T: 030-6960141
KvKnr.: 30250364
ANBI sinds 1-1-2012
NL98 INGB 0005 8035 12
E: beterzeist@gmail.com
W: www.beterzeist.nl (oud)
W: www.beterzeist.com

Aan de gemeenteraad van Zeist

Zeist, 6 januari 2022

Betreft: Inspraakreactie Ronde Tafel 11 januari 2022
Raadsvoorstel Adviesrecht Omgevingswet

Geachte raadsleden,

Vragen over het raadsvoorstel

Het raadsvoorstel zelf geeft ons aanleiding tot vragen over de volgende onderwerpen.

- 1 Participatie over Omgevingsvisie en Omgevingsplan
- 2 Beperking adviesrecht raad t.o.v. college
- 3 Participatie belanghebbenden
- 4 Tweejaarlijkse monitoring, evaluatie en bijstelling
- 5 invoeringsmoment nieuwe adviesrecht en participatie

Over de punten 2, 3 en 4 geeft vereniging Werkgroep Natuurlijk Zeist-West (WNZ-W) in haar inspraaknotitie concrete aanbevelingen die aansluiten bij de VNG handreiking en bij de concept-omgevingsvisie.

De raad kan door het overnemen daarvan veel misverstanden, problemen en extra werk voorkomen bij de toepassing van het adviesrecht. Bovendien kan het de kwaliteit van plannen verbeteren en zorgen voor draagvlak voor afwijkingen van het omgevingsplan.

De punten 1 en 5 betreffen aanvullingen op de inspraakreactie van WNZ-W. Die inspraaknotitie wordt ondersteund door Stichting Beter Zeist net als die van Stichting Milieuzorg Zeist e.o.

De beantwoording van de vragen en de vastlegging daarvan is van belang voor de helderheid over toekomstige beleidsprocessen. Zo wordt in de titel van het raadsvoorstel gesproken over het adviesrecht omgevingswet, maar in de tekst van het raadsvoorstel gaat het alleen om afwijkingen van het omgevingsplan. Dus niet om het plan zelf, over de omgevingsvisie of over de actualiseringen daarvan. Het is ons inziens nodig zowel de raad als de belanghebbenden daarover duidelijkheid te geven. Dat kan integraal in dit raadsvoorstel of in een ander document mits het maar gebeurt.

Participatie over het raadsvoorstel

Overigens zijn wij van mening dat het een gemiste kans is alleen te volstaan met een inspraakronde en geen participatie over het raadsvoorstel toe te staan. Nu ontstaat de situatie - zoals zo vaak in Zeist - dat constructieve suggesties en voorstellen vanuit de samenleving pas in een laatste conceptfase van een voorstel moeten worden ingebracht.

Dat levert de raad veel werk op in plaats van dat via participatie al veel punten kunnen worden verwerkt in een raadsvoorstel. Nu kan de raad alleen nog het voorstel amenderen, moties aannemen of het raadsvoorstel terugverwijzen naar het college.

Ad 1 Participatie over Omgevingsvisie en Omgevingsplan

Participatie bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie en van het omgevingsplan zelf worden niet genoemd. Toch wordt in algemene zin in het raadsvoorstel gesproken over adviesrecht en participatie bij de Omgevingswet. In de brief aan de raad van 10 mei 2021 van 7 wijk- en belangenverenigingen wordt het belang van participatie benadrukt. Dit gebeurt mede aan de hand van voorbeelden bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie Zeist. Op deze brief is tot nu toe na 8 maanden nog geen antwoord gekomen.

Periodiek zal de komende jaren de omgevingsvisie en het omgevingsplan worden geactualiseerd. In het voorstel wordt gezegd dat alleen participatie nodig is bij buitenplanse ontwikkelingen. Dit omdat over het omgevingsplan (dan) al participatie (zijnde geen inspraak via de Ronde Tafel) plaatsvond. Deze participatie is tot nu toe echter nog niet geregeld.

Vraag: waarom wordt participatie bij de omgevingsvisie en het omgevingsplan niet in het raadsvoorstel uitgewerkt?

Vraag: is de raad alsnog bereid dit punt aan het voorstel toe te voegen?

Vraag: en zo ja op welke wijze en in welke vorm?

Ad 2 Beperking adviesrecht raad t.o.v. college

Het is een goede zaak dat de raad duidelijkheid krijgt bij haar adviesrecht over afwijkingen van het omgevingsplan. Dit gebeurt volgens het raadsvoorstel via een categorieënlijst van de VNG en een facultatief deel dat fungeert als 'piepsysteem'. In de praktijk zal dan blijken wat de raad als 'piep' zal honoreren.

Vraag: wil de raad een dergelijk piepsysteem van toepassing verklaren voor binnenplanse 'opa's'. Politieke gevoeligheid en impact op de samenleving kunnen in dit geval eveneens een rol spelen.

Vraag: is de raad bereid nog aanpassingen van de VNG-lijst te overwegen die worden aangedragen door de insprekers? (cf. inspraaknotitie WNZ-W).

Vraag: zo ja welke?

Ad 3 Participatie belanghebbenden

Dit gebeurt volgens het voorstel conform de regels van het omgevingsplan en bij binnenplanse afwijkingen via eerdere participatie bij opstelling omgevingsplan.

Vraag: gaat het alleen om de *regels* van het Omgevingsplan of ook om de *plankaart* en de toelichting in de tekst van het omgevingsplan?

Vraag: wat zijn de *operationele criteria en normen* voor het bepalen of er sprake is van een binnenplanse afwijking en niet van een buitenplanse afwijking?

Voor buitenplanse initiatieven is participatie een verplicht Indieningsvereiste, maar wel vormvrij en niet verplicht. In het raadsvoorstel staat in dit verband het volgende. "*Het handvat Participatie kan hier input voor geven.*" Wenselijkheid van "*Dialoggesprekken*" tijdens het informele voortraject en de mogelijkheid van een "*Omgevingstafel*". "*Een van de uitgangspunten moet zijn dat de initiatiefnemer tips en wensen van belanghebbenden overneemt of gemotiveerd weerlegt*".

Vraag: In hoeverre kan en wil de gemeente Zeist *meer verplichtende* eisen aan zichzelf stellen wat betreft de participatie t.a.v. het gebruik van handvat participatie, dialooggesprekken, omgevingsrafel en gemotiveerd weerleggen van tips en wensen van belanghebbenden? (cf. inspraaknotitie WNZ-W)¹.
Vergelijk Gemeentewet, artikel 150.1: “De gemeenteraad stelt regels vast met betrekking tot de wijze waarop inwoners, belanghebbenden en anderen bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken.”

Ad 4 Tweejaarlijkse monitoring, evaluatie en bijstelling

Dit is een loffelijk streven. Dat geldt zeker ook voor de genoemde lijst van alle buitenplanse initiatieven die niet in behandeling zijn genomen (inclusief argumentatie) of door college wel in behandeling zijn genomen (inclusief afweging en besluit).

Aanbeveling: gezien het belang voor de raad en voor andere belanghebbenden is het verstandig de lijst met eventuele voorstellen voor aanpassing van het beleid voor inspraak vrij te geven via de normale procedures.

Ad 5 Invoeringsmoment nieuwe adviesrecht en participatie

Eerder werd vermeld dat de gemeente al voorafgaande aan de invoering van de wet wil gaan ‘experimenteren’ met de toepassing ervan. Juist gezien de problemen die nog moeten worden overwonnen voor het gebruik van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DGO) kan meer vertraging van de inwerkingtreding van de omgevingswet optreden.

Aanbeveling: duidelijk maken wat het eventueel experimenteren met de uitvoering van de wet betekent voor het blijven gebruik maken van het vigerende adviesrecht en de participatie, dan wel het in plaats daarvan experimenteren met het voorstel Adviesrecht Omgevingswet.

Vraag: en wat betekent dit - ook juridisch - voor het invoeringsmoment van het voorstel?

Graag vragen wij uw aandacht voor deze vragen en hopen wij dat deze helder worden beantwoord en de antwoorden vervolgens in het raadsvoorstel worden verwerkt.

Vriendelijke groet,

Egbert Visscher, voorzitter
Stichting Beter Zeist

¹ Overigens is volgens de Omgevingswet participatie bij buitenplanse omgevingsplan-activiteiten niet verplicht, maar kan de gemeente die wel verplicht stellen. Vormeisen zou je niet mogen stellen anders dan in beleidsregels en gekoppeld aan de motivering.